

τω εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλεῖον ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπὸ ἀρετῶν προτιμᾶται, οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν ἀξιώματος ἀφανεία κεκώλυται.» πολιτείας, ἣν ὁ βαθὺς Θουκιδίδης ἀντιπαρτιθεῖς πρὸς τὸ συγκεντρωτικὸν τῶν Σπαρτιατῶν σύστημα, τὸ ἀπονεκρῶν πᾶσαν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν καὶ δέσμιον ἠθικῶς παρέχον τὸν πολίτην εἰς τὴν πολιτείαν, φιλοσοφεῖ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἀμφοτέρων τάδε: «γινῶτε δὲ ὄνομα μέγιστον τῆς πόλιν ἔχουσαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις. . . . καὶ δύναμιν μεγίστην δὴ μέχρι τοῦδε κεκτημένην, ἧς ἐς αἰδίων τοῖς ἐπιγεγνημένοις. . . . μνήμη καταλελείφεται. . . . μίσος γὰρ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀντέχει, ἢ δὲ παραυτίκα τε λαμπρότης, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα ἀείμνηστος καταλείπεται. ὑμεῖς δὲ ἐς τὸ μέλλον καλὸν προγνόντες, ἐς τε αὐτίκα μὴ αἰσχροὺς τῶν ἤδη προθύμῳ ἀμφοτέρα κτήσεσθε». Τὸ ἐλεύθερον πνεῦμα ἀνίπταται διὰ τοῦ Πλάτωνος μέχρι τοῦ Θεοῦ, ἀνακαλύπτει τὰ βαθύτατα μυστήρια τῶν σχέσεων τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, συνδυάζει τὴν παγγνωσίαν καὶ παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῆς ἐλευθέρως βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀντὶ τὰ καταδιβάσει τὸν Θεὸν μέχρι τοῦ ἀνθρώπου, ἀνακαλύπτει τὸν Θεὸν ἀντὶ τὸν ἀνθρώπου, ἀνακαλύπτει τὸν ἀνθρώπον ἀντὶ τοῦ Θεοῦ.

B'.

Τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς πτήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἔστι τοῦ λοιποῦ ἐξευρημένον, οἱ νόμοι τῆς ἐπὶ τὴν πρόσω φορᾶς τῆς ἀνθρωπότητός εἰσι τοῦ λοιποῦ διαγεγραμμένα· ὁ μέγας τοῦ λοιποῦ ἠθικὸς παράγων τῆς ἀνθρωπότητός ἐστιν ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία· τυραννικῶς, οὐτως εἰπεῖν, θὰ δεσποζῆ ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, πᾶν δ' ἔθνος ἀποπειρωμένον ν' ἀποτινάξῃ τὸν ζυγὸν αὐτῆς, ἔσται καταδικασμένος εἰς πτώσιν καὶ θάνατον· ὅπου ἡ δυσσιώνιστος ἀκουσθήσεται.